

Energia és nacionalizmus

ROSTÁS SZABOLCS

Vlagyimir Putyinnak soha sem kellett a szomszédba mennie egy kis provokációért. Az orosz elnök most épp azt találta ki, hogy az egykor a Szovjetunió érdekszférájába tartozó volt szocialista országok városairól, régióiról nevezte el hazája hadseregének egyes ezredeit, zászlóaljait. Bizonyára nem véletlen, hogy a választás többek között az Oroszországgal barátnak egyáltalán nem mondható viszonyt ápoló Lengyelországra, Ukrajnára, no meg Romániára esett, így egy harcokcsiezred ezentúl Erdély nevét viseli. Ha a térség geopolitikai viszonyai nem lennének hidegháborúhoz hasonlatosak, a gesztus nem keltene túl nagy visszhangot. Csak hát tudjuk, hogy a történelmi sérelmek nem egykönnyen gyógyulnak, másrészt a zsigeri félelmek felélesztéséhez ennél sokkal kevesebb is elegendő. Nem csoda, hogy Bukarestben nagyon sokan úgy tekintenek Putyin mostani húzására, mint Erdély elcsatolásának egyfajta szimbolikus kísérletére, itteni elemzőknek – és valószínűleg a társadalom jelentős szeletének – meggyőződése ugyanis: Oroszország Románia szétdarabolásában érdekelt, és titkon ezen munkálkodik.

A moszkvai ezredkeresztező miatti felhorkanás azonban ártatlan teadélután ahhoz képest, amit a román politikai osz-

tály és a média egy része elművel a fekete-tengeri gázlelőhely feltétele kapcsán. És talán mondanivaló sem kell, a több százmilliárd köbméterre rúgó energia-hordozót nem is az oroszoktól, hanem a magyaroktól féltik a románok. Bukarestben azután indult be a kilencvenes években oly sokat hangoztatott, „nem adjuk el az országot” típusú propaganda, hogy az év elején kiderült, magyarországi cégek nyerték meg az Arad és Szeged között húzódó, jelenleg még kivitelezés alatt álló román-magyar gázvezeték kapacitáslekötési eljárását, ami évente mintegy 4,4 milliárd köbmétert jelent. Arról van szó, hogy mivel Románia vállalta, miszerint 2020-ra megteremt a Magyarországra irányuló gázexport műszaki feltételeit, 2022-től lehetőség nyílik jelentős mennyiségű, a Fekete-tengeren kitermelt gáz Magyarországra szállítására. Ezt a budapesti kormány érthető módon jelentős eredményként tálalta, hiszen az ügylet fontos lépést jelent az ország energiabiztonságának megteremtésében. Annak ellenére, hogy az Európai Unió által támogatott, BRUA elnevezésű bolgár-román-magyar-osztrák gázvezetékéről van szó, román politikusok és jobbára hangulatkeltéssel foglalatoskodó véleményformálók úgy állítják be az egészet, mintha a magyarok rá akarnák tenni a kezüket a fekete-tengeri földgázra, és ebben partnerre találtak a bukaresti balliberális kormányban, amely „elkötlyavetyélné” az altalajkincset.

Ebbe a hangulatkeltésbe illik a román külügyminisztérium múlt heti kifakadása is, amelyben magyarázatot kért a magyar külgazdasági és külügyügyminiszternek a regi-

onális energetikai együttműködésről tett kijelentései kapcsán. Szíjjártó Péter ugyanis úgy nyilatkozott: fokozni kell a nemzetközi nyomást azokon az országokon a térségben, amelyek a kétoldalú és európai kötelezettségeket megszegve nem biztosítják a gázvezeték-interkonnektorok kétirányú alkalmazását. Márpedig eme országok közé tartozik Románia is, amely évek óta szándékosan akadályozza a belöldi termelésű földgáz kijutását az uniós piacra, emiatt az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított Bukarest ellen. Teljesen téves tehát az a vélekedés, miszerint a fekete-tengeri földgáz kizárólag Romániát illeti, a valóság ugyanis az, hogy az ország nem képes sem kitermelni, sem tárolni ezt a mennyiséget. Az is igaz ugyanakkor, hogy mindezt nem úgy kell a románok értékre adni, mint ahogy tette azt Bukarestben a magyar Földgázszállító társaság képviselője, kijelentve: Románia csak akkor tudná elégetni a 200 milliárd köbméternyi gázt, ha rak egy nagy tüzet. Ettől függetlenül a román illetékeseknek be kell látniuk, sehová sem vezet, ha nacionalista és magyarellenes lözönkökkel körítik energetikai politikájukat. A lényegét úgyis megüzenték már nekik Brüsszelből, mégpedig az Európai Bizottság energiaunióért felelős alelnökének közvetítésével: Románia létfontosságú Európa energia-biztonsága szempontjából, ezért gázexportálási felelőssége meghaladja a nemzeti és a regionális kereteket.

Vagyis a fekete-tengeri földgáznak akkor is el kell jutnia Magyarországon keresztül Nyugat-Európába, ha a román nacionalisták keresztbe fekszenek Aradnál a vezetéknek.

A pincér

PÉTER BEÁTA

Tessék, kérem, egy pohár fehérbor és egy ásványvíz. Elnézést, kaphatnék egy tüzet? Ha nem bánják, csatlakozom. Elég gyenge menet van ma is. A bizalmaskodásnak is vége, amióta nem lehet bent cigizni. Kijönnek, megisszák a kávéjukat vagy sörüket, elszívnak egy-két cigarettát s már mennek is el. Azért is szoktam rá, hogy társaságban legyek. Régebb nem cigiztem, nem én. Igaz, nem is értem volna rá. Hej, kicsoda idők voltak! Hajnalig meg sem álltam. Sokszor, miután már harmadjára is felvettem az utolsó rendelést, a társaság kitalálta, hogy inkább duplán fizet, de még egy kört vigyek. Képzeltetik, reggel héttől talpon voltam, estem le a lábamról, de nem volt szívem nemet mondani. A vendégért mindent, kérem. Vittem én, hogyne vittem volna, akkor kell vinni, amikor kérik. És hát olyan vígan voltak, miért rontsam el az estét, azaz már hajnal. Úgy is elmúlik minden, kérem. Minden. Jó is, rossz is. De főleg a jó. Néha találkozom az utcán azokkal, akik ide jártak. Van, aki cifra autóval száguldozik, de még emlékszik rám, a múltkor is szinte elűtött. Csak viccből, persze. Mert ha valaki, akkor én tudom, hogy honnan indult. De nálam a diszkréciónak szent dolog.

Aztán van, aki megkeseredett az évek során, lehajtott fejjel bicog el mellettem. Pedig hogy tudott mulatni, énekelni, kacagásától zengett az épület. Volt egy vörös, az állandóan heccelt valakit. Járt ide egy félszemű is, aki ha

pénzhez jutott, fizetett mindenkinek, ismerősnek, ismeretlennek. Csak törzsvendégeink voltak. Aki nem az volt, az lett. És a lányok, istenem, a lányok! Micsoda élet volt bennük! Ittak is rendesen. Tudnék olyan sztorikat mesélni, hogy csak na, pikánsakat is, de a diszkréciónak, ugye... Ma már a legtöbb családanak, tisztességes munkahellyel. Szoktam látni, ahogy nagy szatyorokkal felszerelve tolják a babakocsit. Van, aki „jól ment” férjhez, az nem szatyorzik, és sokan vannak külföldön.

Hát ezért vittem még hajnalban is egy kört, mert tudtam, hogy elmúlik. De így? Hogy ne jöjjön más a helyükbe? Hogy kongó kávéházban üldögéljek naphosszat a pult mögött? Úgy fogytak el a vendégek és ezek a szép évek, mint akkoriban egy átlagos szerda este a csapolt sör.

En, kérem, mindenkinek ismertem a szokásait, azt, hogy mit iszik, és mi után mit. Amint belépett, már töltöttem is ki az italát. Mire leült, már előtte volt a nedű. Az új vendégnek egyszer kellett rendelnie, utána már tudtam a dolgom. Van nekem egy ilyen képességem is a diszkréciónak mellett. Láthat magácska is, a múltkor megjegyeztem, hogy fehér félszáraz bort iszik. Amikor most a kollégájával beléptek, már nyúltam is az üveg után. De a parfümjére is emlékeztem, ugyanaz most is. Finom, nőies, nem túl fűszeres illat. El is néztem magukat, milyen jól megvannak a férjével. Úgy turbékolnak itt, mint a fiatal szerelmesek, olyan figyelemmel hajoltak egymáshoz. Ritka az ilyen, kérem, nekem elhiheti, sok mindent láttam én már. De a diszkréciónak, tudják. Mintha elszápadt volna. Jól van? A kollégája most meg miért rohant el? Maga is veszi a kabátját? Legalább a bort igya meg. Hogy ő nem a kollégája? Hanem? Várjon! Fizetni ki fog?

Na, szép! Elmenekült az utolsó vendég. Kinek fogom én ezt elmesélni?

Szubjektíven a világbajnokságról

NÁNÓ CSABA

Igazán nem panaszkodhatunk, hogy az oroszországi futballvilágbajnokság unalomba fuladna. A meglepő eredmények mellett el kell ismernünk, hogy a foci – ahogyan az élet – egyáltalán nem igazságos. Ha az lett volna, ma Magyarország is világbajnoki címmel büszkélkedne, és a németek, az argentinok vagy spanyolok sem otthon búslakodnák végig a további eseményeket. Persze vannak, akik ezért a kijelentésért megköveznének, mivel sokak szerint ezek a csapatok nem is érdemeltek többet. De azért

lássuk be, valahogy nélkülük már nem az igazi ez a vb. Igaz, jönnek helyettük mások, a foci is hatalmas fejlődésen ment keresztül a világ minden tájékán, de azért legalább a nyolcaddöntőig talpon maradt Svájc vagy Japán, és mondjuk a német válogatott játéka között egy klasszis a különbség, bárhogy is döcögött utóbbiak gépezete.

Akkor mégis mi okozhatta az említett csapatok kudarcát? Nyilván, erre a kérdésre még hónapokig keresik majd a választ a szakemberek, ám ez már rajtuk nem segít.

Néhány dolog azonban még talán a kívülállóknak is feltűnhetett. Joachim Löw csapata gyakran egy fáradt öregember benyomását keltette, aki mankó nélkül a sarki kocsmáig sem képes eljutni. A szövetségi kapitány elsősorban ott tévedhetett, hogy nagyjából ugyanazokkal akarta elhódítani a világbajnoki címet, akik négy évvel ezelőtt fe-

lültek a trónra. Viszont azzal nem számolt, hogy egy Özilnek, Khedirának vagy Müllernek kevés motivációja volt, hiszen ők – bár még messze vannak az agastyánkortól – nagyjából már mindent megnyertek, amit a pályán meg lehet. Unottaknak tunktek, mintha számukra a labda egy másodlagos eszköz lett volna a boldogulás útján.

Az argentinokat nem tudom sajnálni, bár egyesek kárörömének ellenére hiányolni fogom a továbbiakban Messi játékát. Másrészt az is igaz, néha úgy tűnt, mintha ő sem tudná, hol van, és egyáltalán minek van ott, de játéktudásához így sem fér kétség. Ő már anynyi örömet okozott rajongóinak, hogy egy (vagy két) sikertelen szereplés nem változtat megítélésén. Meg aztán egy olyan szövetségi kapitánnyal, aki inkább hasonlít egy drogbáróra vagy az argentin maffia capo di tutti capi-jára, az is csoda, hogy ott voltak a vb-n. Persze ne ítéljük a kinézet alap-

ján, ám a csapat által mutatott játék, az összeállításban észlelt bizonytalanság – majdhogynem a szurkolók jelölték ki a kezdőt –, a csapat lagymatag teljesítménye arra mutat, hogy Jorge Sampaoli nem volt a szövetség legjobb választása. Nyilván, egy edző-Maradonna (és nem a játékos!) mellett ő is zseni, de a korlátai neki is megvannak. Azt is bevallom, még ha nem is a legnagyobb kedvencem, Cristiano Ronaldo is hiányozni fog. Ő azon kevesek közé tartozik, aki minden körülmény között a győzelemre hajt, a vere-séget megkönnyezi, és nem tehet arról, hogy gyengébb képességűek között kell játszania Portugália válogatottjában. Hozzáállása pedig példaértékű lehet minden ifjú sportoló számára.

Ami a spanyolokat illeti: az ő csapatuk is vénülőben van, szintén a régi időkbeli élnek, akárcsak a németek. Emlékeik közé tartozik a tiki-taka, és ilyenkor a nagy Johan Cruyffra hivatkoznak, aki

azt mondta egykor: amíg nálunk a labda, nem kaphatunk gólt. Csak-hogy bizonyára Cruyff nem arra gondolt, hogy amikor döntetlenre állnak, akkor is a széleken kell tologatni a labdát. És mondott a holland még valamit, amit nemigen hangoztatnak a jelenlegi edzők, pedig fontos: nem az a kérdés, mit tesz a játékos egy meccsen az alatt a tíz perc alatt, amíg nála van a labda, hanem mit mutat fel a többi nyolcvan perc alatt, amikor nincs nála!

Végezetül: a videóbíró gondolom immár minden kétkedőt meggyőzőt hasznosságáról. Engem leginkább azzal, hogy a sportszerűség öröme kezdene eltűnni a megrogzott szimulánsok. Még Neymar, a pályák Laurence Olivier-je is, csak a középpálya tájékán meri eljátszani a nagyhalál jelenetét. Ugyanis visszazérv egy ilyen színészi alakítást, fennáll a veszélye annak, hogy éppen a büntetőt kunyeráló játékost jutalmazza sárgalap-pal.